

בני העיר פרק רביעי מגילה לא.

(א) עיין מסכת סופרים פ"ז ה"ז ותוס' ברכות דף יח. ד"ה למחר, (ב) יהושע ה, (ג) מלכים ב כג, (ד) שמות יג, (ה) שמות ב כב, (ו) דברים טו, (ז) ישעיה י, (ח) דברים טו, (ט) חבקוק ב-ג, (י) שמות יט, (יא) יחזקאל א עיין לעיל כה. ושם בתורה אין מפטירין, (יב) וקרא כג, (יג) ירמיה לא, (יד) בראשית כא, (טו) בראשית א' א, (טז) בראשית כב, (יז) וקרא טז, (יח) ישעיה נו, (יט) וקרא יח, (כ) יונה א-ד, (כא) [ע' מוס' ר"ה לב ד"ה ממחיל, (כב) זכריה יד, (כג) מלכים א' ח, (כד) שם ט, (כה) שם ט, (כו) שמות לג, (כז) יחזקאל לו, (כח) שם לח, (כט) זכריה ד, (ל) מלכים א' ז, (לא) שמות יד, (לב) במדבר כח, (לג) ישעיה טו, (לד) שמות א' כ, (לה) וקרא כג, (לו) לקמן ע"ב, (לז) עיין מכילתא בשלח פ"ג, (לח) שמות רבה פ"ח, (לט) ע"ז ב, (מ) תהלים סח יח, (מא) שבת דף פו: ע"ש ועי' מג"א ס"י תעד ומח"ש שם, (מב) ר"ה יא, (מג) חגיגה דף יא, (מד) סנהדרין דף סב, (מה) בעמוד זה, (מו) עי' תענית כו, (מז) ועיין חכמת שלמה בסיומן תרכ"ב ס"ב, (מח) יהושע א א, (מט) לעיל דף ל, (נ) עיין לעיל דף כט, (נא) [ע' רש"א].

ברכות וקללות. לאס צחקותי^(א) להודיע שעל עסקי החטא צאה פורענות לעולם ויחזרו צתוזה וינללו מנרה שהן מתענין עליה: אין מפסיקין בקללות. כדמפרש מילתא שאין שנים קורין צהן אלא אחד קורא את כולן ושנים הראשונים קורין פרשת זרכות: קורין בפרדן. צענין סדר הפרשיות (ב) ותנאי פליגי צה צציימתא צגמרא^(ג) היכן מתחיל צשני וצחמישי: ואין עולה להן מן החשבון. כשיגיע יום צצת יחזרו מנה שקראו צצצת צמנחה וצשני וצחמישי: שנאמר וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל. אכולה מתני קאי ללמוד מכלן שמנחה לקרות ציום המועד מעניני המועדות: גמ' הכי גרסינן ת"ר בפסח קורין בפרשת מועדות כו. צציימתא שלימנה היא עד ושאר כל ימות החג קורין צקרצנות החג אלא צצעלי הגמרא אפסיקיה לפרש צכל מועד ציום צה מנה חיקנו האחרונים שנהגו לעשות צ' ימים לקרות ציום שני לפי שהציימתא נשנית צארץ ישראל שאין עושין י"ט אלא ציום אחד: בפסח גלגל. ציהושע (א): ושאר כל ימות הפסח סימן מאפי". "משכו וקחו לכם לאן" אס כסף תלוה את עמי "פסל לך" וידבר צצצתולותך (ד) ויום טוב שני קורין ציום ראשון שור או כשצ: ויהי בשלח פרעה. לפי צצצום ז' של פסח אמרו שירה על היס: ומפטירין וידבר דוד. שהיא שירה כמותה ומדבר צה מליאלת מנרים עלה עשן צצצפו וגו' וישלח חליו ויפילס וגו'^(ב): עוד היום. לפי שפלתו של סנחריב צליל פסח היה^(ג): ומפטירין בחבקוק. שמדבר צמתן תורה חלוה מתימן יצוא צמתן תורה^(ד) (ה): במדבר. דיחזקאל על שם שנגלה צסיני (ו) צצצוא רצצת אלפי שנאן^(ז): והאידינא דאיכא תרי יומי עבדינן בתרוייהו ודקאמרי חתרים דלינהו צתראי לתנא קמא צחדש השלישי ומפטיר צמרכצה ציום הראשון קרינן להו ודקאמר תנא קמא צעצרת שצעה שצעות ומפטירין צצצוק קרינן ציום השני ואיפכא דמתן תורה צשני צציון^(ב): הבן יקיר צ' אפרים. משום (י) זכור אזכרנו רחס ארחתמנו: ומפטירין בחנה. לפי שפקידתה היתה צראש השנה^(ג) ועקידת ילחק מוזכרין כדי שמוכר לנו היום צצצפט: כי כה אמר רם ונשא. ואמר סולו סולו שמדבר צצצמת התשוצה הלא זה לוס הצחרהו (ישעיה נח): קורין בעריות. שמי שיש עצירות צדו יפרוש מהן לפי שהעריות עצירה מצויה שפשו של אדם מתחדתן ויצרו תוקפו^(ד): הגה יום בא לה. דכתיב ציה לחוג את חג הסוכות: ויקהלו. על שם שחונכת הצית היתה צצצותה אקיפה וצחג הסוכות: קורין כל הבבור. אלא שמתחילין עשר תעשר לפי שיש צצצותה פרשה מנות וחוקים הרצה הנהוגות צחג צצצותו זמן שהוא זמן אקיף ועת שהענייס לריכין לאסוף מאלל לציתם ועוד יש צצצותה פרשה מנות מעשר עני^(ב) ומנות נמון תמן ופתות תפתת והענק תעניק לעצד עברי ושילות תפשי והעצט תעצטנו: ויהי ככלות שלמה. על שם ציום השמיני שלח את העס: מקרא קרינן ראה אתה. שיש שם מנות צצצת ורגלים וחולו^(ג) של מועד דכתיב את חג המנות תשמור ומכלן למדנו איסור מללכת חולו של מועד צצצמסכת חגיגה (דף יט). בעצמות היבשות. שילאו ממנרים לפני הקץ^(ד): ביום בא גוג. והיא המלחמה האמורה צצצריה צהנה ציום צל לה: נרות דובריה. רני ושמחי על שם ראימי והנה מנורת זהב כולה וגו': נרות דש"מה. ויעש חירוס [וגו'] ואת המנורות חמש מימן וגו':

והאידינא נהוג עלמא למקרי משך תורא וכו'. אומר ר"י דזה הסדר לא ישתנה רק כשחל ציום חמישי שא' צ' קורין משך תורא וציום שלישי שהוא צצת של חול המועד קורין ראה אתה אומר אלי וצכללה הו פסל לך כדאמרינן לקמן^(א) צצצת של חול המועד צין צניסן צין צצצרי קורין ראה אתה אומר אלי וציום ד' וחמישי וששי של פסח שהוא אצ"ג צצצת לא יקראו פסל לך צצמישי של פסח כמו שרגלין צצאר שנים אלא ציום (ב) ארצע וחמישי וששי יקראו קדש צצכפא צצצצרה: **במנחה** קורין בעריות. לפי שהשנים מקושטות צצציל כצוד היום^(א) לפיכך לריך להזכירם שלא יכסלו צהן וצצמדש יש שלך קורין צצצרות לפי שצצצאל עושין רמו להקצ"ה שצסס שהזכיר אותם שלא לגלות ערוה כך לא תגלה ערותם צענותם^(ב): **למחר** קרינן וזאת הברכה ומפטירין ויעמוד שלמה. ויש מקומות שנהגו להפטיר ציהי אחרי מות משה^(א) ושיצוש הוא שהרי הש"ס אין אומר כן^(ב) ויש אומרים שרצ האי גאון תקן לומר ויהי אחרי מות משה אצל אינן יודעין הסצרה אמאי שנה סדר הש"ס: **מפטיר** ויאמר לו יהונתן מחר חדש. קשיא אמאי אין עושין כן כשחל ר"ח אדר וראש חדש ניסן צצצחד צצצת ואמאי מפטירין ציהודע וצצצאשון צצצחד למדש^(א) וי"ל משום דהפטרה דיהודע מדצצת צצקלים^(ב) ומוכרת שראש חדש אדר יהיה צצצותו צצצע^(ג): ראש

ברכות וקללות^(א) אין מפסיקין בקללות אלא אחד קורא את כולן בשני ובחמישי בשבת^(ב) במנחה קורין כסדרן ואין עולים להם מן החשבון שנאמר^(ג) וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל מצותן שיהו קורין כל אחד ואחד בזמנו: גמ' ת"ר בפסח קורין בפרשת מועדות^(ד) ומפטירין^(ה) בפסח גלגל והאידינא דאיכא תרי יומי יומא קמא בפסח גלגל ולמחר^(א) בפסח יאשיהו ושאר ימות הפסח מלקט וקורא מענינו של פסח מאי היא אמר רב פפא מאפי"ו סימן יום טוב האחרון של פסח קורין^(ב) ויהי בשלח ומפטירין^(ג) וידבר דוד ולמחר^(ד) כל הבבור ומפטירין^(ה) עוד היום אמר אב"י והאידינא נהוג עלמא למיקרי משך תורא קדש בכספא פסל במדברא שלח בוכרא בעצרת^(א) שבעה שבועות ומפטירין^(ב) בחבקוק אחרים אומרים בחדש השלישי ומפטירין במרכבה^(ג) והאידינא דאיכא תרי יומי עבדינן בתרוייהו ואיכא בראש השנה^(א) בחדש השביעי ומפטירין^(ב) הבן יקיר לי אפרים ויש אומרים (ג) וה' פקד את שרה ומפטירין^(ד) בחנה והאידינא דאיכא תרי יומי יומא קמא^(א) כיש אומרים למחר^(ב) והאלהים נסה את אברהם ומפטירין הבן יקיר ביוה"כ קורין^(ג) אחרי מות ומפטירין^(ד) כי כה אמר רם ונשא ובמנחה קורין^(ה) בעריות ומפטירין^(ו) ביונה אמר ר' יוחנן כל מקום שאתה מוצא גבורתו של הקב"ה

רבינו חננאל

אסיקנא והאידינא נהוג עלמא משך תורא. קדש. בכספא. פסל. מדברא. שלח. בוכרא. וקורין ומפטירין כאשר כתוב בגמרא. ופשוטה היא

ליקוטי רש"י

ואדוני האדונים. לא יוכל שום אדון להגלי אהכס מלכו ודברים י. [ו]. וכתוב בתריה עושה משפט יתום וא"מנה. הרי גבורה ואלל גבורתו אהה מולא ענותו [שם, יח].

הגהות וצינים

[א] בכת"י ובמשיניות ובשבת: [ב] בכת"י נוסף שבתורת כהנים: [ג] בכת"י נוסף עבדינן: [ד] בכת"י ולמחר: [ה] בכת"י גדרותו. (וכמו שהודא בסדר ויתן לך למצ"ש), ועיין מהרש"א: [ו] [ע"י בהר"ן דף רסח ע"א שהעתיק קורין מצות וחוקים וב"ה הבבור ומפטירין וכו' והיא גירסא נכונה] (גליון): [ז] בכת"י הגירסא ובשבת מפטירין בנרות: [ח] בר"ן איתא מעשר שני: [ט] ברש"י שבר"ף ורמז חלו"ל של מועד: [י] ע"י הגי' בר"ף וברא"ש וכו' בכמה כת"י דגריס"י בגמ' ו"א

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רב הונא אמר רב ראש חדש: (ב) רש"י ד"ה קורין כסדרן. צענין סדר הפרשיות ואין עולה להן מן החשבון וכו' ובשני ובחמישי ותנאי פליגי בה וכו' ובחמישי הס"ד ואח"כ מה"ד שנאמר: (ג) ד"ה צצצת גלגל ציהושע בעת ההיא הס"ד: (ד) ד"ה ושאר כל ימות הפסח וכו' צצצתולותך וביום שני קורין משכו וביום ראשון שור כל"ל ומינח טוב נמחק: (ה) ד"ה ומפטירין בחבקוק וכו' צמתן תורה משמחי הס"ד: (ו) ד"ה צמרכצה וכו' שנגלה צסיני ברכי ברכות ובימים אלפי שנאן: (ז) ד"ה הבן יקיר לי אפרים משום דכתיב ביה דכתיב וכו' ודקאמרי דבכרונות הס"ד ואח"כ מה"ד ומפטירין וכו' צראש השנה הס"ד ואל"כ מה"ד והאלהים נסה את אברהם. ועקידת ילחק מוזכרין כדי שידברנו לנו עקירתו

הגהות הב"ח

[א] וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל: [ב] פי יי' אלהיכם הוא אלהי האלמים ואדני האדנים האל הגדל הגבר והגורא אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד: [ג] עושה משפט יתום ואלמנה ואהב גר לתת לו לחם ושקלה: [ד] פי כה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת דבא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדבאים: [ה] ישעיה נג. [ו] שירי לאלהים זמרו שמו סלו לרכב בערבות ביה שמו ועלוזו לפניו: [ז] אבי יתומים [זנן אלמנות אלהים במעון קדשו: [ח] תהלים סח, [ו]

הגהות הב"ח

אמר רב ראש חדש: (ב) רש"י ד"ה קורין כסדרן. צענין סדר הפרשיות ואין עולה להן מן החשבון וכו' ובשני ובחמישי ותנאי פליגי בה וכו' ובחמישי הס"ד ואח"כ מה"ד שנאמר: (ג) ד"ה צצצת גלגל ציהושע בעת ההיא הס"ד: (ד) ד"ה ושאר כל ימות הפסח וכו' צצצתולותך וביום שני קורין משכו וביום ראשון שור כל"ל ומינח טוב נמחק: (ה) ד"ה ומפטירין בחבקוק וכו' צמתן תורה משמחי הס"ד: (ו) ד"ה צמרכצה וכו' שנגלה צסיני ברכי ברכות ובימים אלפי שנאן: (ז) ד"ה הבן יקיר לי אפרים משום דכתיב ביה דכתיב וכו' ודקאמרי דבכרונות הס"ד ואח"כ מה"ד ומפטירין וכו' צראש השנה הס"ד ואל"כ מה"ד והאלהים נסה את אברהם. ועקידת ילחק מוזכרין כדי שידברנו לנו עקירתו היום נמשפט: (ח) תוס' ד"ה והאידינא וכו' אלא ציום

תורה אור השלם

יקח שחד: [ז] דברים י. [ח] שפלים ולהחיות לב נדבאים: [ט] ישעיה נג. [י] שירי לאלהים זמרו שמו סלו לרכב בערבות ביה שמו ועלוזו לפניו: [יא] אבי יתומים [זנן אלמנות אלהים במעון קדשו: [יב] תהלים סח, [יג]